

Jeesuksen äidinkielen sanoja UT:ssa

1. Talita kumi

Kuin hän vielä puhui, tulivat muutamat synagogan päämieheltä, jotka sanoivat: sinun tyttäres on kuollut: mitäs silleen Mestaria vaivaat?

Mutta Jesus kohta kuultuansa sen sanan sanottavan, sanoi synagogan päämiehelle: älä pelkää, ainoastaan usko.

Ja ei hän sallinut kenenkään itsiänsä seurata, vaan Pietarin ja Jakobin ja Johanneksen, Jakobin veljen.

Ja hän tuli synagogan päämiehen huoneeseen, ja näki pauhinan ja ne, jotka itkivät ja porasivat paljon.

Ja hän meni sisälle, ja sanoi heille: mitä te pauhaatte ja itkette? Lapsi ei ole kuollut, vaan makaa.

Ja he nauroivat häntä. Mutta kuin hän oli kaikki ajanut ulos, otti hän lapsen isän ja äidin kanssansa ja ne, jotka hänen kanssansa olivat, ja meni sisälle, kussa lapsi makasi,

Ja tarttui lapsen käteen ja sanoi hänelle: **talita kumi, se on sanottu: piikainen, (sinulle minä sanon), nouse ylös.**

Ja kohta piika nousi ja kävi; sillä hän oli kahdentoistakymmenen ajastaikainen. Ja he hämmästyivät suurella hämmästyksellä.

Ja hän haasti heitä kovin, ettei kenkään sitä saisi tietää, ja hän käski antaa hänelle syötävää.

(Markus 5:35-43 Biblia 1776)

Talitha kumi, arameaksi ʔlithā qûm,

ʔlē nuori, feminiini muodossa, qûm nouse! käsky ja tyttö nousi

2. Effata

Ja taas kuin hän läksi Tyron ja Sidonin maan ääristä, tuli hän Galilean meren tykö, kymmenen kaupungin maan äärten keskitse.

Ja he toivat hänen tykönsä kuuron, joka myös mykkä oli, ja he rukoilivat häntä panemaan kätensä hänen päällensä,

Ja hän otti hänen erinänsä kansasta ja pisti sormensa hänen korviinsa, sylki ja rupesi hänen kieleensä,

Ja katsahdun taivaaseen huokasi, ja sanoi hänelle; **ephphata, se on: aukene.**

Ja kohta aukenivat hänen korvansa, ja hänen kielensä side pääsi vallallensa ja puhui selkiästi.

Ja hän haasti heidät kellenkään sanomasta. Mutta jota enemmän hän haasti, sitä enemmän he ilmoittivat.

Ja he suuresti hämmästyivät, sanoen: hyvästi hän kaikki teki: kuurot hän tekee kuulemaan ja mykät puhumaan. **(Markus 7:31-37 Biblia 1776)**

Jeesuksen huokaus Isän puoleen on **arameaa**, Markus antaa sanalle myös käännökseen.

ethpthañ passiivi imperatiivi sanasta aukene

3. Abba

Ja he tulivat kylään, jonka nimi oli Getsemane. Ja hän sanoi opetuslapsillensa: istukaat tässä niinkauvan kuin minä rukoilen.

Ja hän otti Pietarin ja Jakobin ja Johanneksen kanssansa, ja rupesi vapisemaan ja kauhistumaan. Ja sanoi heille: minun sieluni on suuresti murheissansa kuolemaan asti. Olkaat tässä ja valvokaat. Ja hän kävi vähää edemmä, lankesi maahan ja rukoili, jos mahdollinen olis, että aika hänen ohitsensa kävis.

Ja sanoi: **Abba minun Isäni!** kaikki ovat sinulle mahdolliset: ota pois minulta tämä kalkki, ei kuitenkaan niinkuin minä tahdon, mutta niinkuin sinä. **(Markus 14:32-36 Biblia 1776)**

abba Isä

Jeesus oli aivan yksin, joten ainoa joka tästä koskettavasta rukoustaistelusta on voinut apostoleille kertoa on Jeesus itse.

4. Raka

Sillä minä sanon teille: ellei teidän vanhurskautenne ole paljoa enempi kuin kirjanoppineiden ja Pharisealaisten, niin ette tule taivaan valtakuntaan.

Te kuulitte mitä sanottu oli vanhoille: ei sinun pidä tappaman; mutta jokainen, joka tappaa, hänen pitää tuomioon vikapää oleman.

Mutta minä sanon teille: että jokainen, joka tyhmästi vihastuu veljellensä, hänen pitää tuomioon vikapää oleman; mutta jokainen, joka sanoo veljellensä: **raka, hänen pitää neuvon alle vikapää oleman**; mutta jokainen, joka sanoo: sinä tyhmä, hänen pitää helvetin tuleen vikapää oleman. **(Matteus 5:20-22 Biblia 1776)**

Biblia on säilyttänyt **aramealaisen sanan raka, joka on alkutekstissä**, toinen haukkumasana on moron.

Talmudin arameassa **raka** tarkoittaa tyhjänpäiväistä, typerystä, taustalla on silloin ehkä **heprean reka**.

Tämän sanan merkityksestä on käyty paljon keskustelua viimeaikoina.

Moron on kreikkaa ja Biblian "tyhmä" on hyvä käännös. Kyseessä ei ymmärtääkseni ole "mielenvikainen, hullu".

5. Mammona

Ei kenkään voi palvella kahta herraa; sillä taikka hän tätä vihaa ja toista rakastaa, taikka hän tähän suostuu ja toisen ylönkatsoo. Ette voi palvella Jumalaa ja **mammonaa**. **(Matteus 6:24 Biblia 1776)**

Sana **mammona** on Jeesuksen käyttämää **arameankieltä** ja on Raamatun kautta tullut myös suomenkielen sanastoon.

6. Rabboni

Mutta Maria seisoi ulkona haudan edessä ja itki. Ja kuin hän niin itki, kumarsi hän itsensä hautaan. Ja näki kaksi enkeliä valkeissa vaatteissa istuvan, yhden pään puolessa ja toisen jalkain puolessa, siinä missä Jesuksen ruumis pantu oli.

Ne sanoivat hänelle: vaimo, mitäs itket? Hän sanoi heille: he ovat minun Herrani ottaneet pois, ja en tiedä, kuhunka he hänen ovat panneet.

Ja kuin hän nämät sanonut oli, käänsi hän itsensä taapäin, ja näki Jesuksen seisovan, eikä tietänyt, että se oli Jesus.

Sanoi Jesus hänelle: vaimo, mitäs itket? ketäs etsit? Mutta hän luuli sen yrttitarhan haltiaksi, ja sanoi hänelle: Herra, jos sinä hänen kannoit pois, niin sano minulle, kuhunkas hänen panit, ja minä tahdon hänen ottaa.

Jesus sanoi hänelle: Maria! niin hän käänsi itsensä ja sanoi hänelle: **Rabboni, se on: Mestari.** (Johannes 20:11-16 Biblia 1776)

Yksi ainoa Puutarhurin sana "Maria" saa Maria Magdaleenan tunnistamaan aamuyön hämärissäkin rakkaan Jeesuksensa. Tämä on Uuden testamentin kauneimpia kohtia.

Heprean muoto on **rabbi**, mutta Maria vastaa välittömästi **omalla kielellään**, "**Galilean murteellaan**" **arameaksi** - onhan hän kotoisin Kinneretin järven rannalta Magdalan kaupungista: **Rabboni!**

7. Maranata

Joka ei Herraa Jesusta Kristusta rakasta, se olkoon **anatema maranata.** (1 Kor 16:22 Biblia 1776)

Maranata on arameaa ja tarkoittaa Herra, tule!

anatema on kreikkaa ja tarkoittaa olla kirottu

8. Eli eli lamma sabaktani

Mutta kuudennesta hetkestä hamaan yhdeksänteen asti oli pimiä kaikessa maassa.

Ja liki yhdeksättä hetkeä huusi Jesus suurella äänellä, sanoen: **Eli, Eli, lamma sabaktani?** se on: minun Jumalani, minun Jumalani, miksis minun ylenannoit?

Mutta muutamat niistä, jotka siinä seisoivat, kuin he sen kuulivat, sanoivat: Eliasta hän huutaa. Ja kohta juoksi yksi heistä ja otti sienen, ja täytti sen etikalla, pani sen ruovon päähän, ja antoi hänen juoda.

Mutta muut sanoivat: pidäs, katsokaamme, jos Elias tulee häntä päästämään.

Niin Jesus taas huusi suurella äänellä, ja antoi henkensä. (Matteus 27:45-50 Biblia 1776)

Jeesuksen elämän hirvein tuskanhuuto, varmaan sellainen karjaisu jota emme edes voi kuvitella, **on arameaksi.**

Eli, eli, lama sabaktani

Hepreassa Psalmi 22 jae olisi **êlî êlî lâmâ `azabtâni**

Jeesus käyttää kuoleman hetkellä **äidinkieltään** ja oman aikansa raamatunkäännöstä, **aramealaista Psalmien targumia**.

9. Jod, keraia

Älkää luulko, että minä tulin lakia ja prophetaita päästämään: en minä tullut päästämään, vaan täyttämään.

Sillä totisesti sanon minä teille: siihenasti kuin taivas ja maa katoa, ei pidä **vähinkään piirto** eikä **joku rahtu** laista katoaman, siihenasti kuin kaikki tapahtuvat. **(Matteus 5:17-18 Biblia 1776)**

kreikkalaisessa tekstissä on tässä **kaksi arameankielistä sanaa**

jod ja keraia ovat aramean kirjainten pienimpiä nykäksiä

jod on aakkosista pienin j-kirjain ja kuin heittomerkki

keraia on aramean kirjaimiin lisättyjä pieniä koukeroita.

Ne pysyvät tallessa tämän maailman loppuun asti eikä sille kukaan voi yhtikäs mitään!

Jokainen voi tarkistaa Biblia1776 käännöksestä edellä luetut kirjoitukset. Löytyy esim. uskonkirjat.net-sivuilta, samalla voi vertailla, kuinka nämä kohdat on muutettu tai poistettu esim. Joh.20:16 on muuttunut seuraavasti:

”Jesus sanoi hänelle: Maria! niin hän käänsi itsensä ja sanoi hänelle: **Rabboni, se on: Mestari.**” **(Johannes 20:16 Biblia 1776)**

”Jeesus sanoi hänelle: "Maria!" Tämä kääntyi ja sanoi hänelle **hebreankielellä: "Rabbuuni!" se on: opettaja**” **(Johannes 20:16 KR-38)**

<http://raamattu.uskonkirjat.net/servlet/biblesite.Bible?chp=1&ref=Joh.+20%3A1&rnd=1418461024698>

Miksi on menty muuttamaan, lisäämään ja poistamaan, on niin merkillinen asia, että laitan perään useampia kysymysmerkkejä??????